

گروه آموزشی کودکان و نوزادان

عنوان درس: پرستاری بیماری های کودکان	شماره درس: ۵۱۵۳۱۲
نوع واحد: نظری	تعداد واحد: ۳ واحد
رده دانشجویی: کارشناسی پیوسته پرستاری ترم ۶ روزانه	تعداد دانشجویان: ۵۹ نفر
پیشنیاز: پرستاری بهداشت مادران و نوزادان و پرستاری کودک سالم	سال تحصیلی: نیمسال دوم ۹۶-۹۵
زمان تشکیل کلاس: روزهای یکشنبه و سه شنبه ساعت ۴ تا ۲ بعدازظهر	مسئول درس: صدیقه طلاکوب
مکان تشکیل کلاس: کلاس شماره ۲ دانشکده پرستاری	شماره تلفن: ۳۷۹۲۷۵۰۷

Email: talakoub@nm.mui.ac.ir

مدرسین: خانم معروفي، خانم طلاکوب و خانم حاج حیدری
محل دفتر کار: گروه اطفال دانشکده پرستاری و مامایی اطاق ۱۶۲

ساعات حضور مسئول درس در دفتر کار: بعدازظهرها ساعت ۵-۳ شنبه و سه شنبه

مقدمه: مباحث مورد تدریس شامل کلیه دروس لیست شده در سر فصل بیماریهای کودکان و پرستاری مربوطه بوده که با توجه به میزان شیوع و عوارض آنها جهت افزایش دانش دانشجویان پرستاری و با در نظر گرفتن نقش آنها در آموزش به خانواده و پیشگیری درسه سطح تدوین شده است

آمادگیهای لازم جهت دانشجو: لازم است دانشجو دروس پرستاری بهداشت مادران و نوزادان و بیماریها و پرستاری کودکان (۱) را گذرانده باشد. و در مورد سر فصل دروس قبل از شروع کلاس مطالعه داشته باشند.

هدف کلی: آشنا نمودن دانشجویان با بیماریهای شایع دوران کودکی به منظور آمادگی جهت ارائه خدمات پرستاری به کودکان بیمار و خانواده آنها می باشد.

اهداف رفتاری: در پایان دوره دانشجویان باید بتوانند:

- ۱- نوزاد طبیعی، نارس، کم وزن و دیررس را مطابق با منابع مرجع تعریف کرده، عوارض و نیازهای مراقبتهای مربوطه را توضیح دهد.
- ۲- اختلالات همولیتیک نوزاد، یرقان فیزیولوژی و پاتولوژی، ناسازگاریهای ABO، RH را تعریف نموده و درمان و مراقبتهای پرستاری مربوطه (فتوترپی، دارو درمانی، تعویض خون) را مطابق با رفرنسهای مرجع شرح دهد.
- ۳- هیپو، هیپرترمی، هیپوگلیسمی، خفگی، سندرم دیسترس تنفسی، تشنج نوزادی را تعریف کرده و تدابیر درمانی و مراقبتهای واکنش خانواده در مقابل فرزند ناهنجار و مرده و نوزاد آسیب پذیر و نقش پرستار در تطابق خانواده با وضعیت جدید را توضیح دهد.
- ۴- صدمات وارد به جمجمه (سفال هوماتوم، بوس زایمانی (کاپوت سوکسیدانوم)، شکستگی و خونریزی داخل جمجمه را مطابق رفرنس مرجع تعریف نماید.
- ۵- صدمات سیستم عصبی (فلج عصب صورتی، صدمه عصب فرنیخ، آسیب شبکه بازویی) را طبق منابع مرجع شرح دهد.
- ۶- صدمات استخوانی (شکستگی استخوان ترقوه، بازو، ران، دررفتگی پا) علائم و نشانه ها، تشخیص، درمان و مراقبتهای پرستاری مربوطه را مطابق با منابع شرح دهد.
- ۷- مروری بر اهمیت مراقبت از نوزادان پرخطر - مشکلات متابولیکی (هیپوتیروئیدیسم، فنیل کتونوری، گالاکتوزمی) Sepsis - آنتروکولیت نکروزان را مطابق رفرنس مرجع توضیح دهد.
- ۸- دررفتگی مادرزادی مفصل هیپ- پای چماقی را طبق منابع تعریف نماید.
- ۹- ناهنجاری آنورکتال - آمفالوسل - هرنی دیافراگم را تعریف کند.
- ۱۰- هیپوسپادیس - اپی سپادیس - کریپتوکیدیسم - اکستروفی مثانه - هیدروسل - دوجنسی را تعریف نماید.
- ۱۱- شکاف کام و لب - آترزی و فیستول مری و نای را مطابق رفرنس مرجع تعریف نماید.
- ۱۲- اسپاینا بیفیدا - مننگوسل - مننگومیلوسل - آنسفالوسل - میکروسفالی - هیدروسفالی را مطابق منابع تعریف نماید.

۱۳- اصول اولیه در احیاء نوزاد را طبق درسنامه جدید احیاء نوزاد شرح دهد.

۱۴- تنیدگی بستری شدن و عکس العمل کودک و خانواده کودک بستری را طبق رفرنس توصیف نموده و نکات لازم را به والدین آموزش دهند.

۱۵- مراقبت پرستاری از کودک بستری، آمادگی قبل از بستری تا پذیرش، ترخیص و مراقبت در منزل را مطابق مرجع توضیح داده و نیازهای آموزشی والدین را فهرست کند.

۱۶- بررسی و مراقبت از درد را مطابق مرجع شرح داده و به والدین آموزش دهند.

۱۷- آماده کردن کودک جهت اقدامات تشخیصی و درمانی متناسب با تکامل را مطابق با کتب مرجع توضیح دهند.

۱۸- مداخلات مربوط به ایمنی کودک در مقابل غفلت و خطرات محیطی در سنین مختلف را بیان کنند.

۱۹- روش‌های مختلف تغذیه (گاواژ، گاستروستومی و ...) و روش‌های مربوط به دفع روده‌ای را مطابق کتب مرجع شرح دهند.

۲۰- جنبه‌هایی از بیماری مزمن یا معلولیت کودک را با تأکید بر جنبه‌های پیشگیری و توانبخشی و مراقبت از کودکان، ارتقای رشد و تکامل طبیعی و کمک به انطباق کودک مبتلا به بیماری مزمن و یا معلولیت را مطابق کتب مرجع شرح دهند و اقدامات پرستاری مربوط به بررسی توانایی سازگاری خانواده، قبول موقعیت کودک و سیستم‌های حمایتی را بیان کنند.

۲۱- مفاهیم کلی اختلالات شناختی و حسی، و مراقبت پرستاری کودکان مبتلا به عقب‌ماندگی ذهنی، نابینایی و ناشنوایی را مطابق رفرنس توصیف نمایند.

۲۲- مراقبت پرستاری در اختلالات آب و الکترولیت، اسهال و استفراغ را توضیح دهند.

۲۳- اختلالات شایع دستگاه ادراری کودکان و مراقبت پرستاری آن را مطابق مرجع توضیح دهند.

۲۴- بیماری‌های تنفسی شایع کودکان و مراقبت پرستاری آن را مطابق کتب مرجع شرح دهند.

۲۵- فوریت‌های کودکان بویژه آسپیراسیون جسم خارجی و احیای قلبی ریوی، و اقدامات مربوط به آن را توضیح دهند.

۲۶- اختلالات شایع سیستم گوارشی کودکان و مراقبت پرستاری آن را بیان کنند.

۲۷- بیماری‌های قلبی - عروقی شایع در کودکان و بیماری‌های مادرزادی قلب را همراه با مراقبت‌های پرستاری آن شرح دهند.

۲۸- اختلالات شایع خون کودکان و مراقبت پرستاری آن را توضیح دهند. ۲۸- مراقبت پرستاری در برخی از اختلالات سیستم عصبی کودکان شامل تشنج و فلج مغزی را بیان کنند.

۲۹- عکس العمل کودک و خانواده کودک مشرف به مرگ، و مراقبت‌های خانواده و کودک در حال احتضار را مطابق مرجع توضیح دهند.

روش تدریس و وسایل مورد نیاز: سخنرانی، پرسش و پاسخ و بارش افکار همراه با بحث گروهی با توجه به موضوع و صلاحدید استاد درس، با استفاده از وسایل سمعی بصری (اورهد، اسلاید، ...)

روش ارزشیابی: نمره دانشجو شامل موارد زیر خواهد بود:

۱- حضور به موقع و شرکت فعال در کلاس درس (حضور، بحث گروهی، بارش افکار، پاسخ به سؤالات و آمادگی برای یادگیری) ۲ نمره

۲- امتحان میان ترم: ۸ نمره

۳- امتحان پایان ترم: ۱۲ نمره

- سؤالات امتحان میان ترم و سؤالات پایان ترم ۱۰۰٪ تستی خواهد بود.

سیاست‌های درس:

فعالیت‌های دانشجو در کلاس شامل شرکت فعال در بحث گروهی، بارش افکار، پاسخ به سؤالات و آمادگی برای یادگیری می‌باشد. در صورتی که دانشجو بخشی از یک مبحث درسی یا مطلب جدید مربوط به آن (ترجیحاً آموزش به بیمار یا مراقبت‌های پرستاری) را انتخاب و با مطالعه منابع و هماهنگی استاد مربوط به آن مبحث در کلاس ارائه نماید، حداکثر یک نمره خواهد گرفت که با نمره نهایی دانشجو جمع می‌شود. - در صورتی که غیبت دانشجو در کلاس بیش از ۴/۱۷ ساعت جلسات (معادل ۸ ساعت) شود درس مربوطه حذف یا غیبت محسوب خواهد شد.

چنانچه کمتر از موارد فوق بود

- نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجو در کلاس درس در سقف کمتر از ۴/۱۷ (چهارهفدهم) بصورت:

* یک جلسه غیبت غیر موجه	قابل بخشش
* دو جلسه غیبت غیر موجه	کسر یک نمره
* سه جلسه غیبت غیر موجه	کسر ۲/۲۵ نمره
* چهار جلسه غیبت غیر موجه	کسر ۴ نمره

۳- در صورت تعطیلی کلاس (غیرمجاز) به صورت گروهی به ازاء هر جلسه تا سقف ۲ نمره کسر خواهد شد

تاریخ امتحان میان ترم متعاقب هماهنگی نماینده کلاس با مسئول آموزش دانشکده اعلام خواهد شد. تاریخ امتحان پایان ترم: دی ماه ۱۳۹۵ طبق برنامه آموزش دانشکده. اعتراض به ارزشیابی تا ۳ روز پس از نصب نمرات در بورد گروه کودکان قابل بررسی خواهد بود. تجزیه و تحلیل آزمون توسط EDC هر ترم انجام شده نتایج آن در اختیار مسئول درس قرار می‌گیرد.

منابع و مآخذ:

- 1- Wong . nursing care of infants and children. St louis. mosby 2015. (Electronic)
- 2- James, S.R. ,Ashwill, J.W., Droske.S.G. Nursing care of children. Last Edition
- 3- Schulte, E.B.price .D.L.,Gwin.J.F. Thompson's pediatric Nursing. Philadelphia: W.B. Saunders . Last Edition .
- 4- Towel and Adams, Maternal- Child Nursing Care. New Jersey: Prentice Hall. Last Edition.
- 5- Bowden and Greenberg, Pediatric Nursing Procedures. Philadelphia: Lippincott, . Last Edition.
- 6- Behrman, Richard E; Kliegman Robert M; Jenson, Hal B. Nelson text book of pediatrics. 18th edition, Philadelphia: Saunders co : 2016. (Electronic)
- ۶- ونگ، درسنامه پرستاری کودکان. ترجمه شوقی م. و سنجرى م، زیر نظر سونیا آرزومانیانس. تهران، نشر جامعه‌نگر، ۱۳۹۰. (منبع اصلی)
- ۷- ونگ، درسنامه پرستاری کودکان. ترجمه پوران سامی. تهران، نشر بشری، ۱۳۸۸
- ۸- اسپیر، مورگان. طرح مراقبت در کودکان. ترجمه گلچین، عبد یزدان، طلاکوب. دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان: ۱۳۸۰ پایگاه‌های اینترنتی قابل استفاده برای درس:

<http://www.iranmedex.com> ,

<http://www.kidsource.com>

<http://www.unicef.org>

<http://www.medi-smart.com/peds.htm>

http://www.discovernursing.com/jnj-specialtyID_126-dsc-specialty_detail.aspx

ردیف	روز	تاریخ	ساعت	موضوع	مدرس
۱	یکشنبه	۹۵/۱۱/۱۰	۲-۴	مراقبت خانواده محور از کودک مبتلا به بیماری مزمن و معلولیت شامل: مرور و تصویری از مراقبت کودک (مشکلات، مراقبت تکامل کودک و خانواده، مراقبت در منزل)، ارتقای رشد و تکامل طبیعی و کمک به انطباق کودک. خانواده کودک و نیازهای خاص شامل: بررسی توانایی و سازگاری خانواده، قبول موقعیت کودک، مداخلات و سیستم های حمایتی. آمادگی جهت تشخیص و روشهای درمان (آمادگی جسمی، روانی، حمایت بعد از انجام روش و استفاده از بازی در انجام روش). ایمنی (کنترل عفونت، عوامل محیطی، اسباب بازیها، محدودیت های محیطی، جابجا کردن شیرخوار و کودک، محدودسازها) روشهای مختلف تغذیه (گاوژ، گاستروستومی و ...)	خانم طلاکوب
۲	یکشنبه	۹۵/۱۱/۱۷	۲-۴	روش های مربوط به دفع روده‌ای، مروری بر عکس العمل کودک و مراقبت های خانواده و کودک در حال احتضار.	
۳	یکشنبه	۹۵/۱۱/۲۴	۲-۴	تکامل بیولوژیکی و بررسی دستگاه عصبی کودک با تأکید بر اختلاف آن در کودکان با بزرگسالان، اختلالات تشنج در کودکان، تشنج ناشی از تب، CP (فلج مغزی)	
۴	یکشنبه	۹۵/۱۲/۱	۲-۴	تکامل بیولوژیکی و بررسی دستگاه گوارش کودک با تأکید بر اختلاف آن در کودکان با بزرگسالان، هیرشپرونگ، ریفلاکس گاستروازوفاژ، انواژیناسیون، تنگی پیلور، سلیاک	
۵	یکشنبه	۹۵/۱۲/۸	۲-۴		
۶	یکشنبه	۹۶/۲/۱۷	۲-۴		
۷	یکشنبه	۹۵/۱۲/۱۵	۲-۴	مراقبت پرستاری از کودک بستری: پیشگیری یا کاهش جدایی، تنیدگی بستری شدن و عکس العمل کودک و اضطراب جدایی، از دست دادن کنترل، درد و صدمه جسمی، اثرات بستری شدن (تنیدگی و عکس العمل های خانواده کودک بستری) آمادگی قبل از بستری تا پذیرش، ترخیص و مراقبت در منزل، بررسی و مراقبت از درد.	خانم معروفی
۸	یکشنبه	۹۵/۱۲/۲۲	۲-۴	تکامل بیولوژیکی و بررسی دستگاه ادراری کودک با تأکید بر اختلاف آن در کودکان با بزرگسالان، عفونت های ادراری، ریفلاکس مثانه به حالب، تومور ویلمز، سندرم نفروتیک. اختلالات شناختی و حسی: مفاهیم کلی اختلالات شناختی و مراقبت پرستاری سندرم داون و عقب ماندگی ذهنی (MR)، ناشنوایی، نابینایی با تأکید بر جنبه های پیشگیری و توانبخشی و مراقبت از کودکان. تکامل بیولوژیکی و بررسی دستگاه تنفسی کودک با تأکید بر اختلاف آن در کودکان با بزرگسالان، سندرم کروپ، فیروزکستیک پانکراس، پنومونی و آسم. جسم خارجی، احیای قلبی ریوی.	
۹	یکشنبه	۹۶/۱/۲۰	۲-۴		
۱۰	یکشنبه	۹۶/۱/۲۷	۲-۴		
۱۱	یکشنبه	۹۶/۲/۳	۲-۴		
۱۲	یکشنبه	۹۶/۲/۱۰	۲-۴		
۱۳	سه شنبه	۹۵/۱۱/۱۲	۲-۴	نوزاد طبیعی، نارس، کم وزن و دیررس، نیاز های مراقبتی -- صدمات مربوطه، صدمات وارد به جمجمه، سفال هوماتوم، بوس زایمانی، کاپوت سوکسیدانوم، شکستگی استخوان جمجمه، خونریزی داخل مغزی. هیپو، هیپرترمی، هیپوگلیسمی، اختلالات همولیتیک نوزاد، برقان فیزیولوژی و پاتولوژی، ناسازگاری های ABO.RH و درمان (فتورایی، دارودرمانی، تعویض خون) سندرم دیسترس تنفسی، اسپاینا بیفیدا- مننگوسل- مننگومیلوسل (آنسفالوسل- میکروسفالی - هیدروسفالی) -- واکنش خانواده در در مقابل فرزند ناهنجار و مرده و نوزاد آسیب پذیر و نقش پرستار در تطابق خانواده با وضعیت جدید. مروری بر اهمیت مراقبت از نوزادان پرخطر	خانم حاج حیدری
۱۴	سه شنبه	۹۵/۱۱/۱۹	۲-۴	مشکلات متابولیکی (هیپوتیرئیدیسم، فنیل کتونوری، گالاکتوزمی) - Sepsis - آنتروکولیت نکروزان تشنج نوزادی، آسپکسی، هیپوسپادیاس - اپیسپادیاس - کریپتوکیدیسم، اکستروفی مثانه - هیدروسل - دوجسی در رفتگی تکاملی مفصل هیپ، پای چماتی، ناهنجاریهای آنورتکال، آمفالوسل، هرنی دیافراگم صدمات استخوانی (شکستگی استخوان ترقوه، بازو، ران، دررفتگی پا) علائم و نشانه ها، تشخیص، درمان و مراقبتها، شکاف کام و لب، آترزی و فیستول مری و نای، اصول احیاء نوزاد ****اختلالات آب و الکترولیت با تأکید بر اختلاف آن ها در کودکان با بزرگسالان. مراقبت پرستاری در اختلالات آب و الکترولیت، اسهال، استفراغ. تکامل بیولوژیکی و بررسی دستگاه گردش خون کودک و اختلاف آن در کودکان با بزرگسالان، بیماریهای مادرزادی سیانوتیک (شامل ترولوژی فالو و جابجایی عروق بزرگ). بیماریهای مادرزادی غیرسیانوتیک (شامل کوارکتاسیون آئورت، بازبودن مجرای شریانی، باز بودن دیواره دو دهلیز، باز بودن دیواره دو بطن، تنگی آئورت و تنگی پلومونر)، مراقبت قبل و بعد از عمل جراحی قلب. نارسایی احتقانی قلب، هیپوکسمی، سندرم کاوازاکی. اختلالات خون: تکامل بیولوژیکی و بررسی با تأکید بر اختلاف کودکان و بزرگسالان، تالاسمی، هموفیلی و لوسمی حاد، کم خونی فقر آهن تکامل بیولوژیکی و بررسی دستگاه گوارش کودک با تأکید بر اختلاف آن در کودکان با بزرگسالان	
۱۵	سه شنبه	۹۵/۱۱/۲۶	۲-۴		
۱۶	سه شنبه	۹۵/۱۲/۳	۲-۴		
۱۷	سه شنبه	۹۵/۱۲/۱۰	۲-۴		
۱۸	سه شنبه	۹۵/۱۲/۱۷	۲-۴		
۱۹	سه شنبه	۹۶/۱/۱۵	۲-۴		
۲۰	سه شنبه	۹۶/۱/۲۹	۲-۴		
۲۱	سه شنبه	۹۶/۲/۱۲	۲-۴		
۲۲	سه شنبه	۹۶/۲/۱۹	۲-۴		
۲۳	یکشنبه	۹۶/۲/۲۴	۲-۴		
۲۴	سه شنبه	۹۶/۲/۲۶	۲-۴		
۲۵	یکشنبه	۹۶/۲/۳۱	۲-۴		